2. Ipuina

“KOLORE ZKO HIRU MAKILATXO ETA PAULO DEPRESORE JAUNA”

1. HELBURUAK
2. EDUKIAK
3. JARDUERAK

Ana Mª García de Motiloa Gámiz

2. IPUINA	HELBURU OROKORRA	HELBURU ZEHATZAK, GAITASUNEN ARABERA					
“KOLOREZKO HIRU MAKILATXO ETA PAULO DEPRESORE JAUNA”	**BELDURRA identifikatzea eta kudeatzea zenbait zentzumen-modalitate aldatuz, emozio-egoera jakin batzuei aurre egiten laguntzeko estrategia errazak eskuratzeko.**	***Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna***	***Matematikarako gaitasuna***	***Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna***	***Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna***	***Ikasten ikasteko gaitasuna***	***Kultura humanistiko eta artistikorako gaitasuna***
		Pentsamendu, ideia eta emozio negatiboak behar bezala adieraztea, haiek positibo bihurtzeko trebetasunak garatzeko.	Zotz depresorea zoria eta probabilitatea lantzeko material gisa erabiltzea, bai eta harekin lotutako problema matematikoak ebazteko ere.	“Erabili eta botatzeko” kontzeptua lantzea zotz depresore batekin, bizimodu osasungarrirako ohiturak ezagutzeko eta barneratzeko.	Eskulan txikiak egiteko informazioa bilatzea sarean, eta irudi digitala lantzea.	Ospitalean dauden beste ikasle batzuekin dugun harremana baliatzea desberdintasunetatik ikasteko.	Zotz depresoreekin sortutako adierazpen artistikoak balioestea, ospitaleko egonaldiaren oroigarri bat sortzeko.

2. IPUINA	EDUKIAK, GAITASUNEN ARABERA					
“KOLOREZKO HIRU MAKILATXO ETA PAULO DEPRESORE JAUNA”	***Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna***	***Matematikarako gaitasuna***	***Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna***	***Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna***	***Ikasten ikasteko gaitasuna***	***Kultura humanistiko eta artistikorako gaitasuna***
	*Irakurrizko ulermena * Zenbait emozio adierazteko eta eraldatzeko estrategiak garatzea: 1.Kopla errimatuak erabiliz deskribapenak egitea 2.Antzeko hitzak bereiztea 3. Hitz-jokoak egitea 4.Zentzumen-modalitateak aldatzea. *Antonimoak eta sinonimoak *Polisemia *Aurrizkiak eta atzizkiak *Mahai-inguruak	* Zoria eta probabilitatea. *Forma geometrikoak: laukia. *Luzera-neurriak. *Luzera-neurrietan oinarritutako zatikiak. *Zenbaki hamartarrak. *Lerro-motak: zuzena, hautsia, izurtua…	*Erabili eta botatzeko tresna medikoak. *Gaixotasunak kutsatzea: epidemia eta pandemia. *Asepsia. *Gure eguneroko bizitzan higieneak eta garbitasunak duten garrantzia *Birziklatzea	*Interneten informazioa bilatzea. *Irudi digitala *Posta elektronikoa *Bloga	*Desberdintasunak ulertzea: pertsonak, gaixotasunak, kulturak… *Berdintasuna ulertzea: PERTSONAK. *ERRESPETUAREN garrantzia. *Hainbat emozio adierazten dituzten irudiak ikustea. *Ikusitako emozioak identifikatzea.	*Zotz depresoreekin eskulanak egitea. *Ipuinen inguruan egindako lanak jasotzeko dokumentu-karpeta apaintzea.

JARDUERAK

KOLOREZKO HIRU MAKILATXO ETA PAULO DEPRESORE JAUNA

Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna

- Lee el cuento “Tres palitos de color y Don Pablo Depresor”
- Responde a estas preguntas relacionadas con el cuento que has leído:

1. ¿Cómo era Don Pablo?. Enumera dos adjetivos que lo describen.

   ____

2. ¿Cómo le llama Don Pablo a la palabra DAR?

   ____

3. De los tres palitos amigos Romu era muy travieso, Remo más tranquilo y el tercero, Ramón, era muy glotón.
   Piensa en adjetivos que les puedas poner a tres de tus amigos:

   ____

   ____

4. ¿Qué hacen los polos para ayudar a los palos a vencer el miedo?

____

____

5. ¿Cómo estaban los papás y las mamás de los palitos cuando regresan a casa?

____

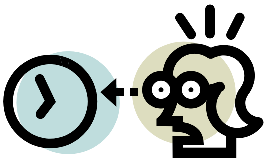

Seguro que tú también has visto alguna vez a tus padres preocupados. Cuéntalo.

____

____

____

6. Haz un resumen del cuento.

____

____

____

____

____

____

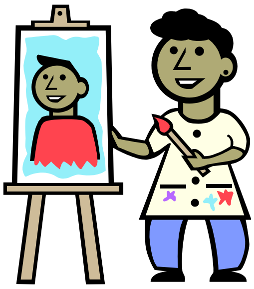

- Partiendo del primer párrafo del cuento, haz tu propia descripción utilizando pareados (previamente y a través del cuento, se habrá explicado este concepto).

____

____

____

____

____

____

- Ahora describe al MIEDO usando también pareados.

____

____

____

- Identifica las semejanzas y diferencias entre las palabras:
    - palo/polo/pelo, _____________________________________

____

____

bereberes/deberes __________________

____

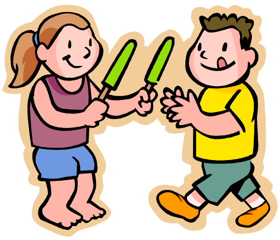

____

- Con ayuda del diccionario, escribe el significado de las palabras AYUDAR y DAR y observa que una está incluida en la otra (ayu…DAR).

AYUDAR ____

____

DAR ____

____

A partir de aquí, iniciamos un pequeño coloquio sobre el valor de la generosidad y la ayuda.

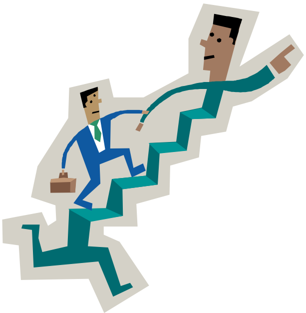

- Partiendo de la palabra **MIEDO**, cambia la posición de las letras o elimina o añade alguna para formar otras palabras, por ej.:

  me dio, medio ____

  Puedes hacer lo mismo con la palabra **ALEGRÍA**, por ej:

  alergia, la lejía ____
  Y con la palabra **DOLOR**, por ej:

  olor, loro ____

- Los palitos sienten mucho miedo dentro del arcón pero, afortunadamente, sus amigos los polos les ayudan.
  Imítales tú y escribe tres frases que le dirías a un amigo que está triste:

  1. Ponemos un nombre a la tristeza y la llamamos______________
  2. Le ponemos un color __________________________________
  3. ¿A qué sabrá la tristeza? ______________________________
  4. ¿Y a qué olerá? ______________________________________
  5. ¿Y si la tocamos? _____________________________________

- ¿Se te ocurre a ti otro truco o estrategia para vencer el miedo?. Escríbelo.

____

____

____

- Rodea tres sinónimos de la palabra que aparece en mayúsculas:

  PALO: estaca - planta vara - garrote - palco - bastón

  POLO: poso - helado - solo - extremo - bolo - terminal

- Rodea el antónimo de las palabras que aparecen en mayúscula:

  FRÍO: lluvia - viento - calor - nube - bosque

  MIEDO: alegría - tristeza - cansancio - preocupación - valentía

  GLOTÓN: comilón - inapetente - goloso - zampón - voraz

- Busca el significado de la locución adverbial AL ALIMÓN

____

- Busca en el diccionario la palabra SENTIR y analiza sus diferentes significados:

____

____

- Busca tres prefijos que se puedan colocar delante del verbo sentir, por ej. ***pre***sentir. ______ ______ ______

- Escribe el prefijo de las siguientes palabras:

  Trasplantar ____________

  Postoperatorio ____________

  Rehabilitación ____________

  Prescribir ____________

- Con ayuda del profesor o profesora, busca el significado del sufijo **–itis** y su procedencia.

- Localiza en el cuento cuatro enfermedades que terminen en ***–itis.***

  ____

- Puedes ver un vídeo en el que un niño hospitalizado nos explica su experiencia. Hazlo desde el blog de aula: www.hospitaandia.blogspot.com

  Una vez ahí, en la columna de la derecha, localiza: **"Web Quest",** abres la que lleva por título: **"Apendicitis"** y desde ahí, vas a **"¿Quieres conocer mi experiencia?**

- ¿Te parece importante que un niño nos hable de su paso por el quirófano?. ¿Por qué?

- Si tuvieras que hablar sobre tu experiencia en el hospital, ¿qué dirías?

Arrazonamendu matematikorako gaitasuna

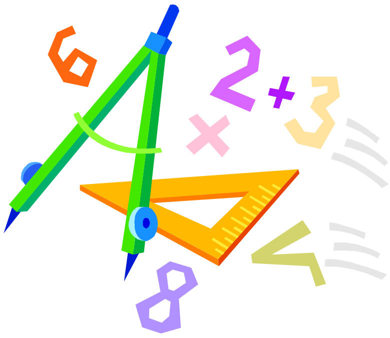

- Esan esperientzia hauetako zeinetan hartzen duen parte zoriak:

  1. Kutxa batean bi zotz edo makilatxo depresore daude, bat zuria, eta bestea beltza; bat hartzeko eskua kutxan sartzen badut, beltza aterako da?

     ____

  2. Orratz batekin puxika bat ziztatzen badut, lehertu egingo da?

     ____

  3. Partida bat hastera doa; zein izango da emaitza?

     ____

- Beste kutxa batean sei zotz depresore daude: 2 gorriz margotuta daude, eta 4 berdez. Begiratu gabe bat hartzen baduzu, zer probabilitate dago gorria izateko?

  ____

- Sailkatu gertaera bakoitza **posible, ezinezko** edo **seguru** gisa:
  Poltsa batean zotz depresore gorriak, horiak, berdeak eta urdinak dituzu:

  1. Zotz gorri bat irtengo da ______________________________
  2. Zotz urdin bat irtengo da______________________________
  3. Zotz beltz bat irtengo da ______________________________
  4. Beltza ez den zotz bat irtengo da ______________________

- Pentsa dezagun zer egoeratan bizi zintezkeen ospitalean, kontuan hartuta egoera horiek honelakoak izan behar dutela:

1. Egoera seguru bat

____

____

2. Egoera posible bat

____

____

3. Ezinezko egoera bat

____

____

Esan zer desberdintasun dagoen idatzi dituzun egoeren artean:

____

____

____

- Erramunek, zotz depresoreetako batek, hiru zotzez egindako kometa bat ikusten du bere gelako leihotik…

Orain, zure sormena erabiliz, lotu puntuak, eta osatu laukiak:

• •

• •

• •

• •

- Marraztu bizitza errealeko hiru objektu, non laukiak ikusten baitituzu.

1	2	3

- Hartu zentimetroa zotz depresore bat neurtzeko neurritzat. Murriztu lortu duzun neurria dezimetrotara eta milimetrotara.

  *Zenbat zentimetro neurtzen du?____________

  *Adierazi emaitza dezimetrotan _____________

  *Azkenik, eman emaitza milimetrotan ________

- Bilatu metrotan 25 cm-ren baliokidea den zatiki hamartarra.

____

- Ander ospitalean dago, etxetik 2,5 km-ra. Haren amak egunean bi joan-etorri egiten ditu Ander ikusteko, eta aitak, beste bi. Zenbat km egingo dituzte 20 egunetan?

1) Problema ulertzea

2) Ebazteko plana

3) Plana martxan jartzea

4) Prozesu guztia berrikustea

- Begiratu ipuineko protagonisten galtzei, eta, haiek eredu hartuta, diseinatu:

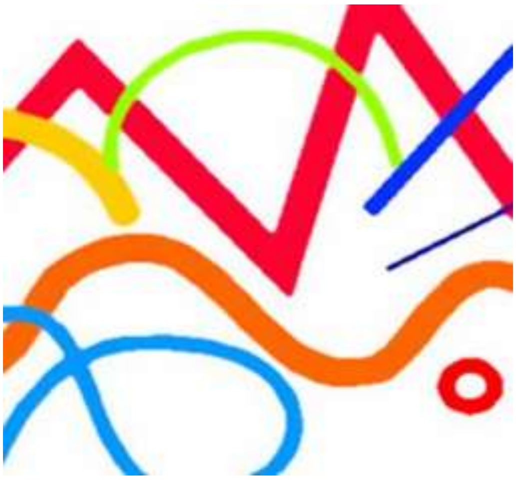

1. Lerro zuzenak dituen txabusina bat medikuentzat.

2. Lerro hautsiak dituen uniforme bat erizainentzat

3. Lerro uhinduak dituen pijama bat ospitaleratuta dauden haurrentzat.

Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna

- Izendatu erabili eta botatzeko bi tresna mediko eta erabili eta botatzeko hiru osasun-material.

  Tresnak:____

  Materialak:______________________________________

- Bilatu hitz hauek hiztegian:

  Epidemia _______________________________________

  Pandemia ______________________________________

  Aztertu haien:

  Antzekotasunak __________________________________

  Desberdintasunak ________________________________

- Bilatu hitz hau hiztegian:

Asepsia ____

____

- Bilatu ospitalean asepsia lortzeko egiten diren jardueren hiru adibide.

____

____

____

- Sartu ospitaleko ikasgelaren blogean, helbide honetan:

www.hospitalandia.blogspot.com.

Han, joan eskuineko zutabera, eta bilatu: WEB QUEST. Gero, ireki “DIABETES”, eta “Nosotros y la diabetes” atalean, hautatu “Cuidándonos a tope”; atal hori ireki ondoren, **higienearekin** lotutako gai bat landu ahal izango duzu. **Irakurri gomendioak**, eta, gero, idatzi zergatik iruditzen zaizun hain garrantzitsua gure higiene pertsonala:

____

____

____

____

- Elkarrizketa labur bat egingo diogu solairuko gainbegiratzaileari, ospitaleko pediatriako solairuan birziklatzeko betetzen den protokoloari buruzko informazioa lortzeko. Galdera hauek egin diezazkiokegu:

1. Non jasotzen dituzte erabili eta botatzeko tresnak eta materialak?

   ____

2. Haiek bereizteko ontzi desberdinak dituzue?

   ____

3. Nora eramaten da botatzen den materiala?

   ____

4. Ospitaletik kanpo gure eguneroko bizitzan birziklatzeko moduari buruzko gogoeta egingo dugu. Antzekotasunik ikusten duzu? Hala bada, idatz itzazu.

   ____

   ____

Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna

- Bilatu Interneten zotz depresoreekin egin daitezkeen eskulanak.
- Hautatu gehien gustatzen zaizkizunak eta egiteko errazenak direnak.
- Landu irudi digitala, egiten dituzun lanei argazkiak eginez.
- Posta elektronikoa: irudi digitala lagun bati edo senitarteko bati bidaltzea.
- Egindako lana ikasgelako blogean argitaratuko dugu.

Ikasten ikasteko gaitasuna:

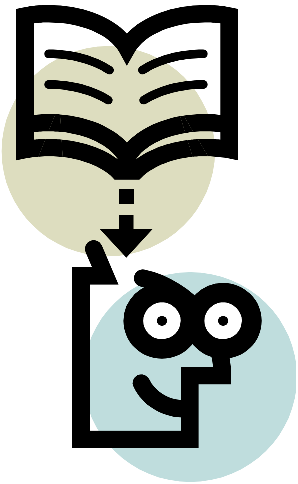

- Zotz depresoreen ipuinean, bilatu Paulo Depresore Jauna irakaslearen hitzaldia, eta kopiatu zati hau:

  Kanpotik desberdinak,

  barrutik berdinak,

  zotzak eta poloak,

  biok gara oso atseginak;

  laguntzea gustatzen zaigu,

  lan egin arren

  beste nonbait.

- Idatzi lerro batzuk Paulo Jaunak esandakoak zuretzat duen esanahiari buruz.

  ____

  ____

* Une batez, kazetaria izango zara eta gainerako haurrei eta irakasleari datu hauek eskatuko dizkiezu:

    1. Izena eta adina.
    2. Jatorria (nongoak diren).
    3. Atzerritarrak badira, galdetu zenbat denbora daramaten gure artean bizitzen.
    4. Galdetu zerk erakarri zuen gehien haien arreta gure herrira etorri zirenean.
    5. Eskatu beren familiari, herrialdeari eta ohiturei buruz hitz egiteko.
    6. Zuk gauza bera egin dezakezu: hitz egin zeure buruari buruz, zeure familiari buruz, zeure herriari buruz…
    7. Galdetu nola sentitzen diren eta zer gertatzen zaien, hau da, zergatik dauden ospitalean (isiluneak errespetatu behar ditugu).

* Ikusi eta entzun ditugun desberdintasunei buruzko gogoeta egin behar dugu (izenak, adinak, herrialdeak, gogo-aldarteak, gaixotasunak…).
* Ikusi zer antzekotasun ditugun ospitalean:

    1. Gaixorik gaude.
    2. Antzeko pijamak, batzuetan kolore berekoak, ditugu.
    3. Medikuek, erizainek eta erizaintzako laguntzaileek gu sendatzeko lan egiten dute.
    4. Garbitasuneko arduradunak ere gure gela eta pediatriako solairua garbi egon daitezen lan egiten du.

5. Irakasle bat eta ikasgela bat ditugu ospitalean, eta ospitaleratuta dauden haur guztiak joan daitezke ikasgela horretara (medikuek egokitzat jotzen badute).

- Hainbat emozio adierazten dituzten irudiak ikusiko ditugu. Irudi horiek abiapuntu hartuta, ikusiko dugu guztiok senti dezakegula mina, beldurra, amorrua, poza, tristura, maitasuna… eta horrek batak besteari laguntzeko elkarrengandik hurbilago egoten lagundu diezagukeela.
- Emozioen txotxongiloekin antzezteko elkarrizketa txiki bat idatziko dugu.

____

____

____

____

- Emozioak aldatu ahal izateko haiek ondo identifikatzearen garrantziaz hitz egingo dugu.

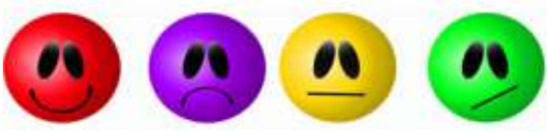

- Bideo hau ikusiko dugu:

  Por cuatro esquinitas de nada

  http://www.youtube.com/watch?v=DBjka_zQBdQ (3:03)

  Gero, ikusi eta hauteman dugunari buruzko solasaldi bati ekingo diogu, eta ondorioak idatziko ditugu ikasgelako egunerokoan.

  Galdera hauei erantzun diezaiekegu:

  1. Inoiz sentitu zara *cuadradito*?

     ____

  2. Noiz sentitu zinen horrela?

     ____

  3. Azaldu zure hitzekin zer sentitu zenuen.

____

____

4. Nola konpondu zen horrela sentitu zinen egoera?

____

____

5. Ezagutzen duzu *cuadradito* sentitzen delako gaizki pasatzen duen inor?

____

6. Zer egingo zenuke hala sentitzen diren haurrei laguntzeko?

____

____

- Ikasgelako blogaren bidez, bideoari buruzko iritziak eta ondorioak partekatuko ditugu ospitalean dagoen haurraren erreferentzia-zentroko ikasleekin, EAEko beste ospitale batzuetako ikasgeletako haurrekin eta harremana dugun beste autonomia-erkidego batzuetako ospitaleetako ikasgeletako haurrekin.

Kultura humanistikorako eta artistikorako gaitasuna

- Interneten edo gelako liburuetan bilatu ditugun eskulanak aztertuko ditugu.
- Besteak beste, hauek aukeratuko ditugu:
  - Orri-markatzaileak
  - Kometak
  - Loreak
  - Animaliak
  - Puzzleak…

1. Hautatu bat, gehien gustatzen zaizun hura egiteko.
2. Ipuinaren bukaeran, zotz depresorez egindako kometa bat agertzen da. Gustatzen bazaizu, beherago ikus dezakezu modu horretan egindako kometa-eredu bat.
3. Zure lana norbaiti oparitu diezaiokezu, ospitaleko egonaldiaren oroigarri gisa gorde, edo nahi duzuna egin.

- Diseinatu apaingarri bat **dokumentu-karpetarentzat**; karpeta horretan gordeko dituzu ospitaleko ikasgelan “Ospitale Handia” ipuinen inguruan egindako lanak.